SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 109. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 11, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го ЧЕРВНЯ 1991 Ч. 109. РІК XCVIII.

ФОРМУЮТЬ КАБІНЕТ МІНІСТРІВ

Київ (УНІАР). — Тут 5-го червня продовжила працю сесія Верховної Ради України. Голова комісії з питань чорнобильської катастрофи Володимир Яворівський повідомив, що у багатьох газетах світу з'являються матеріали про те, що нібито Україна і Білорусія у чотири рази перебільшують наслідки чорнобильської катастрофи. На його думку така інформація іде **від міністерства атомної енергетики СССР і запропонував внести протест на адресу МАГАТЕ.**

Потім депутати перейшли до розгляду закону про внесення змін і доповнень до конституції УССР. Заступник голови комісії з питань законодавства і законності **Віктор Шишкін** мотивував причини необхідности внесення змін, але багато депутатів не погодилися з його думкою. Після дискусії депутати приступили до розгляду цього закону. Суперечки в основному точилися навколо трьох проблем: місцеві ради, проблеми кабінету міністрів і Кримської автономії. Депутати від опозиції ставили питання про те, що ще рано вносити до конституції питання про Кримську автономію оскільки ще не визначено її державно-правовий статус. Статтю про повноваження Кримської республіки відкляли для доопрацювання з урахуванням доповнень і пропозицій.

На пленарному засіданні 6-го червня продовжувалось формування кабінету міністрів. На посаду міністра у справах молоді, спорту і туризму сесія призначила Валерія Борзова, міністром лісового господарства став Валерій Самойловський, міністром закордонних справ України — **Анатолій Зленко.** Міністром енергетики і електрифікації затверджено Віталія Склярова, міністром статистики — Миколу Борисенка, міністром народної освіти — Івана Зязюна. Ларису Хоролець призначено міністром культури, Григорій Готовчиць зайняв крісло міністра ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Сесія не затвердила на посаду міністра соціального забезпечення Олександру Лук'яненко, яка обіймала цю посаду протягом багатьох років. Відхилено кандидатуру Юрія Щербака на посаду міністра охорони навколишнього середовища — за нього проголосувало 220 депутатів. Не вистачило голосів і Олександрові Дунпанові на пост міністра зовнішньо економічних зв'язків і Миколі Жулинському, який висувався на посаду міністра з питань гуманітарного комплексу. Ректора Київського Політехнічного Інституту Петра Таланчука не затверджено на посаду міністра вищої освіти.

У черговий раз гострі дебати викликало питання про статус Кримської автономії. Депутат Сергій Головатий зауважив, що повноважень України та її автономії. Депутат Сергій Головатий зауважив, що питання про статус Криму у складі УССР недоцільно розглядати **доки невизначений характер автономії** — чи буде вона територіяльною, чи національно-територіяльною. **С. Головатий** запропонував для з'ясування цього питання створити комісію з представників усіх зацікавлених сторін: ВРад УССР, КАССР та кримських татар. Відтак **303 депутати** проголосували за внесення до концепції конституції наступного формулювання: „КАССР є складовою частиною УССР і самостійно вирішує питання, що віднесені до її відання".

На вечірньому засіданні депутати ухвалили за поданням прем'єра Фокіна постанову про передачу під юрисдикцію України всіх підприємств союзного підпорядкування, розташованих на її території.

Протягом години, відведеної для обговорення різного, було зроблено депутатський **запит** з приводу долі 17,000 підписів виборців Києва під вимогою позбавити депутатського мандату Олександра Коцюбу. Депутат Тарасенко зачитав заяву протесту проти, як там сказано, намагань реабілітувати ОУН-УПА з боку Руху, УРП та інших партій. Заяву підписала група депутатів. Знов у депутатських запитах йшлося про ганебний інцидент біля могили Тараса Шевченка 22-го травня та про долю заарештованих у справі Степана Хмари, яких вчора **побили** солдати внутрішніх військ у залі суду. З цього приводу Лариса Скорик запропонувала розв'язати ситуацію, що склалася, скасувавши постанову ВР про дозвіл на арешт С. Хмари. Сьомого червня засідання ВР не відбулося, оскільки багато депутатів висловили бажання взяти участь у святкуванні Днів Козацької Слави на Запоріжжі, яке **відбувається у днях 6-9-го червня.**

Екзекутива УАКР відбула чергові наради

Ню Йорк (Р.Б.). — Тут у власній домівці в Українському Народному Домі відбулися в суботу, 11-го травня, чергові наради Екзекутиви Української Американської Координаційної Ради, що ними проводила голова Уляна Дячук.

Після прийняття порядку нарад і протоколу з попереднього засідання Екзекутиви, що відбулося 23-го березня 1991 року, безпосередньо перед з'їздом Крайової Ради, звітували голова Крайової Ради і члени Екзекутиви УАКРади.

Голова Крайової **Ради** д-р Богдан Шебунчак звітував про останнє засідання Секретаріяту СКВУ і постійні фінансові труднощі в ньому та про зустріч з депутатами Верховної Ради України в **УНДомі** і під час симпозіюму в Українському Інституті Америки в Ню Йорку, на якому було наголошено ряд доповідей про катастрофу в Чорнобилі. Хоч він був тільки на першій частині симпозіюму, виніс дуже позитивне враження з його перебігу.

Дуже обширно обговорено влаштоване спільно з УККА відзначення роковин катастрофи в Чорнобилі і вшанування жертв. Усі звітодавці підкреслювали, що ясні сторони цього відзначення були різними акціями були також затьмарені серйозними недоліками. Під час симпозіюму, на якому, між іншим, був присутній амбасадор УССР до ООН Г. Удовенко і ще кілька представників інших націй-членів ОН, вступ представника УККА в сторону амбасадора поставив присутніх, а зокрема членів комітету, в дуже незручне й неприємне положення.

Подібна ситуація повторилася під час маніфестації у Вашінгтоні. Було домовлено й узгіднено, що маніфестацію у Вашінгтоні відкриє коротким словом д-р Аскольд Лозинський, що не буде ніяких червоночорних прапорів, не буде плякатів з назвами організацій та що молодь має бути на чолі походу. Всі ці домовлення і узгіднення були знехтовані. З такої поведінки УАКРада повинна зробити відповідні висновки.

У зв'язку з приїздом до Філядельфії депутата Верховної Ради України і референта шкільництва Львівської области Ірини Калинець на Світовий Конгрес Українських Учителів, рішено запросити її і запропонувати зорганізування і спонзорство зустрічей і виступів з українським громадянством в осередках більшого скупчення в Ню Йорку, Нюарку, Вашінгтоні, Філядельфії, а може навіть і в дальших околицях, як Чикаго, Баффало і Дітройт.

Касир Роман Данилюк подав, що на Фонд Відродження України вплинуло досі 16,466 дол. З цього фонду закуплено фотокопіювальну машину і лейзер принтер для потреб українських демократичних організацій Львівської области. Він подав теж звіт із польсько-українського зустрічі, на якій було 50 учасників з української сторони, а тільки 10 з польської.

(Закінчення на стор. 3)

Відновлено Хорове Товариство ім. М. Леонтовича

Київ. — За інформаціями редактора пресового центру Всеукраїнської Музичної Спілки В. Корнійчука, кореспондента газети „Культура і Життя", довідуємося, що відбулася установча конференція республіканського Хорового Товариства ім. М.Леонтовича,що сповняти ме функції на правах асоціяції, як структурний підрозділ Всеукраїнської Музичної Спілки.

„Це товариство, — пише В. Корнійчук, — пройшло довгий тернистий шлях свого відродження: створене у 1922 році, воно видозмінювалося, перейменовувалося, було ліквідоване, знову відновлювалось й реорганізувалось". Відкриваючи конференцію, голова Всеукраїнської Музичної Спілки, художній дириґент державного заслуженого академічного українського народного хору ім. Г. Верьовки, народний артист СССР, проф. А. Авдієвський заявив: „Сьогодні таке товариство, — необхідне нам, як повітря. Адже на тлі усього того, що довкола нас діється, зокрема, зубожіння і кризи духовної культури, діяльність такого товариства сприймається як ковток джерельної води. А тим більше, що такий масовий вид мистецтва — це плоть від плоті наше духове надбання ще з часів Київської Русі, яке слід плекати, відроджувати й розвивати".

Одноголосно ухвалено надати товариству, а властиво поновлено, ім'я видатного українського композитора, педагога та громадського діяча. Микола Леонтовича. Завданням цього товариства є об'єднати і всі музичні й хорові колективи, як і їхніх керівників, щоб розвивати і популяризувати хорове мистецтво кращих українських клясиків і зразків музичного фольклору і в Україні і поза межами її. Вкінці затверджено статут цього товариства, головою якого обрано народного артиста УССР, художнього керівника Державної заслуженої академічної хорової капели „Думка" Є.Г. Савчука.

Для пригадки: визначний композитор Микола Леонтович (1877-1921) за освітою теолог, учитель хорового співу, викладач у Музично-Драматичному Інституті ім. Лисенка в Києві, композитор хорових творів, побудованих на основі мелодій і тексту народних пісень, з-поміж них популярний у міжнародному світі — „Щедрик", як і композитор церковних творів та незакінченої опери „На русалчин великдень". Усі його композиції відіграли велику ролю у розвитку української хорової культури. М. Леонтович трагічно загинув, застрелений невідомим злочинцем у домі батьків у селі Марково.

Керівники „великої сімки" бажають зустрічі з М. Ґорбачовим

Лондон. — Хоч Великобританія і З'єднані Стейти Америки формально не дали своєї згоди, а радше висловили своє застереження до запрошення совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова на конференцію сімох індустріяльних держав, які популярно називають себе „великою сімкою", всі інші країни, зокрема Франція, Німеччина, Італія, хотіли б бачити генерального секретаря ЦК КПСС і президента СССР в Лондоні в характері почесного гостя-спостерігача.

Як відомо, липнева конференція сімох індустріяльних держав буде присвячена майже повністю економічним проблемам і совєтський президент-диктатор хотів би використати це зборище для своїх цілей, аконечно для створення сприятливої атмосфери на Заході і евентуального спеціяльного кредитового фонду, щось на взірець Фонду Маршалла, для рятування економіки СССР, а тим самим рятування самої комуністичної однопартійної, диктаторської системи без жодних передумов демократизації і надання свобод поневоленим Москвою народам.

Перед у цій прихильній для Москви кампанії веде президент Франції, соціяліст Франсуа Міттеран, який каже, що М. Ґорбачов, якщо не буде партнером конференції, то хай бере участь як гість, щоб в такий спосіб дати можливість західнім керівникам систематично з ним комунікуватися і вести переговори про евентуальну допомогу. Москва пустила в хід також свою власну пропаґандивну машину на Заході. В численних проросійських і прокомуністичних „великих" газетах появилися в неділю, 2-го червня, редакційні і авторські статті в користь запрошення М. Ґорбачова, мовляв, „ми його потребуємо, як він потребує нас, щоб в світі запанував мир". Деякі газети узалежнили замирення на Близькому Сході, спокій і співробітництво в Европі, демократизацію в Совєтському Союзі і полагодження всіх інших конфліктних справ від участи М. Ґорбачова в лондонській нараді і від бажання Заходу допомогти конаючій імперії.

Ходять також поголоски, що Ґорбачова хочуть також запросити для участи в робочому засіданні Европейського банку реконструкції і розвитку, що його очолює тепер Жак Атталі, колишній дорадник Ф. Міттерана. Засідання відбудеться в липні, також в Лондоні і багато справ будуть рішати в дусі програми „великої сімки". Тому навіть, коли М.Ґорбачова не запросять до участи в нарадах **індустріяльних держав, то він все** одно буде в Лондоні, зустрічатися з ким захоче, бо ж він буде гостем, засідання згаданого банку.

Не дивно, отже, що совєтські апетити на американські доляри, французькі франки, німецькі марки і англійські фунти-штерлінґи загострюються. Ґорбачов вже не говорить про 100, а про 250 біл. дол. допомоги для СССР і говорить у такому тоні, ніби така сума Москві належиться.

Очевидно, розумні політичні аналітики перестерігають світ перед черговими підступними і обманливими діями совєтських диктаторів і їхньою обманливою поведінкою, якщо йдеться про зменшення атомової зброї, яку вони взагалі не збираються зменшувати. На це існують вже наглядні докази, а навіть свідки, високі совєтські каґебісти і **військовики, які недавно втекли на Захід.**

Ю. СЕРДЮК В НТШ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує тут доповідь Юрія Сердюка, гостя з України, секретаря Спілки Письменників України, головного редактора дитячого журналу „Соняшник", голови Міжнародної асоціяції дитячих письменників та видавців, на тему: „**Дитяча література в Україні вчора і сьогодні**". Імпреза відбудеться у вівторок, 11-го червня, у приміщенні Дому НТШ, 63 Четверта авеню (між 9-ою і 10-ою вулицями). Початок о год. 6:30 вечора.

В СССР ЗРОСТАЄ ПОЛІТИЧНИЙ ТЕРОРИЗМ

Москва. — У центрі суспільних зв'язків КҐБ відбулася пресова конференція генерал-майора Валерія Воротнікова, начальника недавно створеного управління у справі охорони совєтського конституційного ладу (колишнє П'яте управління, яке займалося дисидентами). Воротніков заявив, що в СССР збільшилися випадки політичного терору. На думку КҐБ, в організації терористичних актів беруть участь чужинецькі групи. Посилення політичного терору, сказав Воротніков, відбувається у наслідок послаблення центральної влади і загострення національних конфліктів.

Працівники КҐБ продемонстрували журналістам зброю, конфісковану у членів різних терористичних груп: автомати Калашнікова, німецькі револьвери, кинджали, свинцеві кастети і „Кольт" зразка 1910 року.

В. Воротніков повідомив, що терористи все частіше погрожують совєтським високопоставленим і вибор ним особам. У 1990 році совєтським службовцям і співробітникам підрозділів у справі охорони правопорядку 261 раз погрожували фізичною розправою. У 1989 році таких погроз було 257, а в 1988 році — 177. Від 1987 до 1989 року було вбито 15 депутатів Рад різних рівнів.

На думку начальника управління КҐБ, ісламські збройні групи з Афганістану, порушуючи кордон, чинять акти диверсії на території середньоазійських республік Совєтського Союзу, розповсюджують там зброю, наркотики і ісламську пропаґандивну літературу. На думку Воротнікова, вірменські екстремістські організації з-за кордону провокували національні сутички в Нагірному Карабасі. „Таємна армія визволення Вірменії" несе відповідальність за понад 200 актів збройного тероризму, сказав генерал, але не подав ніяких додаткових подробиць.

Частішими стали випадки нападу на літаки Аерофлоту і викрадення їх за кордон. Із 32 спроб викрадення успішними були 9. Розвивається вид тероризму, який Воротніков назвав „психологічним". Він проілюстрував цей термін прикладом: торік один безробітний вимагав гроші від КҐБ, погрожуючи організувати серію вибухів у Москві. Шантажиста, за словами Воротнікова, спіймали.

Терористи все частіше вдаються до бомб, як знаряддя терору. За останні п'ять років вони пускали бомби в хід понад 300 разів, при чому торік — 160 разів.

Н. МАТВІЄНКО В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н. Й. — Концерт славної співачки з Києва Ніни Матвієнко відбудеться тут в приміщенні школи Ісприда в неділю, 16-го червня. Початок о год. 7-ій вечора.

Вступ 15 дол., **сеньйори,** студенти і діти — 10 **дол.** За інформаціями слід телефонувати на число (215) 437-4815.

У Львові померла В. Свєнціцька

Джерзі Сити, Н.Дж. — Газета „За Вільну Україну" з 24-го травня подає сумну вістку, що 21-го травня померла у Львові Віра Свєнціцька, відомий мистецтвознавець, довголітній працівник Національного Музею і донька його організатора проф. Іларіона Свєнціцького. Цілє своє життя вона посвятила збіркам того музею як науковий працівник, а відтак керівник відділу давньоукраїнського мистецтва.

В. Свєнціцька студіювала мистецтвознавство у Львівському університеті в роках 1932 до 1937 і постійно працювала в Національному Музеї. Була ув'язнена польською владою, а в часі совєтської окупації заслана на Сибір у роках 1948 до 1956. Повернувшись, відразу розпочала знову свою наукову та мистецтвознавчу працю в Національному Музеї. Померла на 78-му році життя.

Похорони відбулися 24-го травня з Національного Музею.

У СВІТІ

ПАПА ІВАН ПАВЛО II продовжує свої дев'ятиденні відвідини в Польщі. В неділю, 5-го червня тисячні маси зібралися в Ломжі, щоб послухати вдумливих проповідей голови Католицької Церкви. Понад 20,000 осіб прибули до Польщі з Литви, Білорусії, Латвії, Російської федерації, України та інших республік, користуючись дозволом СССР і Польщі, які не вимагали від паломників спеціяльного оформлення документів на перехід кордону. Папа, говорячи чотирма мовами, поблагословив приїжджих з СССР і дякував їм, що потрудилися, щоб зустрінутись з ним, не зважаючи на труди. Серед моря віруючих майоріли прапори різних республік, невгавали релігійні пісні на різних мовах. Окремо Папа зустрівся з кардиналом Вінцентасом Сладкевічюсом та представниками литовського уряду, які запросили Папу з відвідинами в Литву в наступному році. Папа, як виглядає з повідомлень, повністю солідаризувався з вимогами литовців, що вони мають повне право на самостійність й незалежність.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ПОГОДИВСЯ заплатити Чехо-Словаччині за всі шкоди спричинені в тій державі совєтськими окупаційними військами. Празький уряд підрахував, що екологічні знищення на території Чехо-Словаччини, спричинені військом, виноситимуть 2-7 біл. чеських крон (130-230 міл. дол.). Очевидно президент Чехо-Словаччини Вацлав Гавел задоволений перебігом розмов з представниками Москви про справи компенсації. В кінці червня має відбутися заключна зустріч представників обидвох урядів, але на цій зустрічі мова йтиме тільки про конкретні цифри.

ВИСТУПАЮЧИ МИНУЛОГО тижня на пресовій конференції в Дрездені, Німеччина, представник уряду провінції Саксонії Барбара Тевест заявила кореспондентам, що саксонська поліція розпочала слідство у справі спроби викрадення 25-літньої совєтської піяністки Наталії Овчаренко, яка попросила політичного азилю в Німеччині і його отримала. Як повідомила Тевес, що 28-го травня семеро совєтських чоловіків, каґебістів в цивільному, з'явилися в Дрезденській музичній школі і зажадали зустрічі з працюючою там Овчаренко. Директор школи відмовився викликати піяністку і потелефонував на поліцію. Існує сильне підозріння, що каґебісти хотіли викрасти піяністку, щоб через неї застосувати тиск на її мужа, старшину совєтської армії, який також втік і попросив політичного азилю. На виразну вимогу поліції виявилося, що шестеро з присутніх мали виказки КҐБ, а сьомий був перекладачем. Тому, що це не перший випадок розгулів совєтських каґебістів на території Німеччини, уряд в Бонні, зібравши всі випадки докупи, запротестував проти цієї поведінки перед совєтським урядом.

В АМЕРИЦІ

НАПЕРЕДОДНІ ЗУСТРІЧІ державного секретаря Джеймса Бейкера та міністра закордонних справ Александра Безсмертних у Женеві, президент Джордж Буш у Вашінгтоні відбув конференцію зі своїми дорадниками для справ крайової безпеки, щоби прийняти рішення у справі тих спірних питань, що стали перепоною для узгіднення реченця вершинної зустрічі в Москві. Діло в тому, що вершинна зустріч в Москві узалежнюється від успіху праці над договором обмеження стратегічної зброї далекого засягу, до заключення якого не можуть ніяк договоритися представники обидвох потуг. Президент Дж. Буш підтвердив узалежнення однієї події з вислідами другої, одначе також підкреслив важливість узгіднення його дорадників про конечність і вартість цього договору.

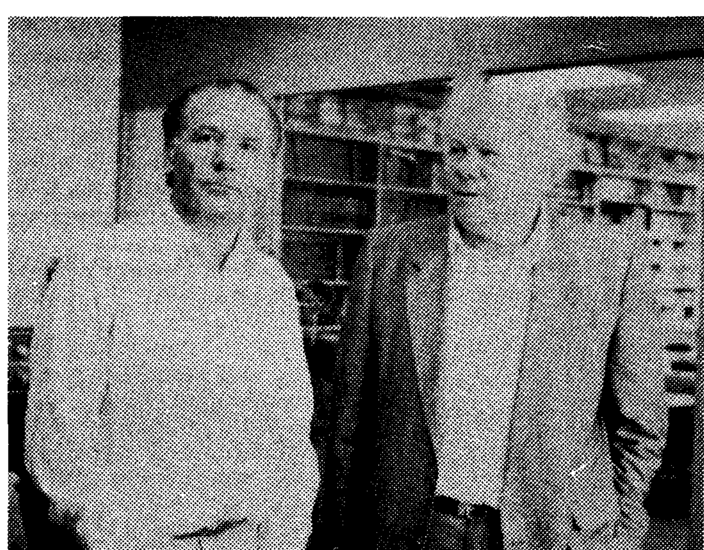
НОВІ ОПИТИ ПЕРЕВЕДЕНІ в березні виказують, що картина родинного життя американського суспільства цілковито міняється, а причиною цього явища є пізні почини супружного та родинного життя і часті розводи. Виринає нова картина суспільства в ЗСА: велика кількість самотніх осіб, родин з одночленним головою та осіб, які без легальних подружних оформлень живуть спільно. Опит виявляє, що діти 1950-их років у застрашаючій більшості живуть одинцем, діти 1960-их і 1970-их років живуть багато довше з батьками та не спішаться творити своїх власних родин, а майже одна четвертина дітей 1980-их і 90-их років живе в родині, де є тільки батько або мати.

ФІРМА ЕЙ-ТІ-ТІ ЗАЯВИЛА, що отримала від польського міністерства пошти та далекого зв'язку замовлення на різного роду обладнання для поліпшення внутрішньої телефонічної сітки країни. Це замовлення на суму 100 міл. дол. є найбільшим, що його досі ця фірма отримала з країни Центральної Европи, де говориться про потребу достави та вмонтування цифрових вимикачів, ліній пересилань і потрібних механізмів для обслуги телефонічної мережі.

ДЕПАРТАМЕНТ ТРАНСПОРТАЦІЇ подав до відома, що ЗСА і Греція підписали нову п'ятилітню повітряну угоду, котра значно поширить літи та летунські послуги між обидвома країнами. Згідно з договором, летунські лінії Транс Ворлд Ейрлайнс і Пан Ам, єдині американські лінії, що обслуговують Грецію, поширять засяг своїх летів, зокрема з Греції до інших країн. Крім цього неозначене число американських летунських ліній могтиме літати між Грецією та будь-яким американським містом за винятком Ню Йорку, Бостону та Чикаго, а грецька лінія Олімпік Ейрвейс до своїх послуг додасть три американські осередки. Тепер вона обслуговує Ню Йорк, Бостон і Чикаго.

Мистецтво і політика мають прямий зв'язок

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Д-р Дмитро Степовик заходить до нашої редакції вперше, вже напередодні свого від'їзду в Україну, хоча він на американському континенті перебуває кілька місяців. Але у нього багато важливих завдань і здається важко було знайти час на відвідини „Свободи". Приїхавши тут на запрошення Українського Музею, цей відомий мистецтвознавець не лише давав ряд публічних доповідей на мистецькі теми, але працював над науковою монографією про Якова Гніздовського, списком його творів, а передусім над каталогом, який буде тут виданий у зв'язку із виставкою творів покійного мистця.

Д-р Д. Степовик і д-р П. Ґой в редакції „Свободи", де вони принагідно зустрілись після інтерв'ю д-ра Степовика.

Отже праці було подостатком, але коли наш гість кладе перед нами бібліографічний покажчик свого надбання, то бачимо скільки окремих видань і статтей має він за собою і що число їх зближається вже до півтисячі, що є найкращим доказом його роботящости.

Розуміється, це й спонукує нас у розмові пізнати дещо із думок нашого гостя на тему сьогоднішнього стану українського мистецтва та його несланного минулого.

І тут д-р Д. Степовик розвиває свій хід думок, який так цікавий і логічний. На його думку, доля української мови і культури — це питання гостро політичне і чи найважніше з питань життя нинішньої України. Коли йдеться про мистецтво, як превеликую ділянку культури, то він уважає, що український народ в цілому відчуванні від національного мистецва, бо йому дуже довго прийшлося думати, що воно меншевартісне, ущербне, хуторянське. Багато талановитих людей і їхніх творів силоміць забрано з України, можна сказати викрадено, а саме усю культуру і духовість Київської Русі, твори письменників і богословів XVI-XVIII століть, ікони, рукописи. Це грабунок, який мало знає історія. Українська ікона, одна із найоригінальніших у світі, викинута зі світового мистецтва. У всіх альбомах і працях західних мистецтвознавців про українську ікону навіть немає згадки. Здається, що українське мистецтво сьогодні особливо в ділянці вивчення давнього християнського мистецтва на кілька щаблів відстає від літературознавства, історичної науки, археології і навіть

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Загадкова політика Заходу супроти Сходу Европи

У „Ню Йорк Таймсі" з 4-го червня ц.р. появилася дуже добра стаття А. М. Розентала, колишнього шефа Бюра цього американського щоденника у Москві, доброго знавця відносин у Совєтському Союзі. Автор звертає увагу на яскраву розбіжність ставлення Заходу, зокрема Америки, супроти колишніх совєтських сателітних країн і самого СССР. Коли, мовляв, у Польщі, Чехо-Словаччині чи Мадярщині розпочався національний патріотичний рух проти комуністичної влади — Захід (Америка) сприяв цьому рухові. Коли провалився Берлінський мур — усі західні країни раділи. Не було ніякої критики на адресу обуреної юрби у Східній Німеччині, яка кинулась, щоб розвалити централю тайної поліції. Але у відношенні до Совєтського Союзу і його правителя від шости років — ставлення зовсім інше. Прославляється цього комуністичного правителя і йдуть всі заходи, щоб зберегти його при владі та зберегти „статус кво" на Сході Европи. Автор гостро критикує таку політику, не погоджується з острахом Заходу (Америки) перед хаосом, який настав би після упадку Ґорбачова і дає поради, з яких найперша — не дати Ґорбачову ані цента, бо це він довів імперію до цієї економічної руїни, з якої тепер хочуть рятувати ситуацію демократичні держави...

Усе воно — стовідсоткова правда. Можна б додати по лінії розуміння Розентала ще жменю арґументів. Розентал, наприклад, не поставив крапки на „і", що Міхаїл Ґорбачов, вимагаючи від Заходу велетенської суми гроша та допущення його на недалеку конференцію сьоми найбільш упромисловлених країн світу у Лондоні, — робить це не тільки, як президент СССР, але й генеральний секретар Комуністичної партії. Готовість Ґорбачова, щоб слово „Соціялістичних" у назві СССР заступити „Суверенних" (держав) — це гумористично наївний трюк на замилення очей західнього світу, бо водночас залишається непорушною цілу структуру Комуністичної партії і вся центральна державна верхівка на Кремлі — це комуністи.

Але, здається, що хоч автор цієї статті досвідчений американський політичний аналітик і знавець східньоевропейської проблематики, він не збагнув тайни цього парадоксу: сприяння ворогам комунізму у шости сателітних країнах і підтримування комуністичної твердині у Кремлі, з повним легковаженням протикомуністичних рухів у СССР.

Тайна цієї парадоксальної політики цілого Заходу включно з Америкою у цьому, що Захід все ще дивиться на СССР, як на Росію, — цю Росію, яка імпонувала Заходові за довговічного царату Романових. Це не тільки страх перед хаосом, коли не стане Ґорбачова, і це не є навіть теорія про необхідність зберегти „великий господарський обшир". По нинішній день покутує защеплений російськими істориками царської школи, які після упадку царату опинилися в Америці й обсадили катедри у найбільш престижевих університетах, засадничий погляд на Схід Европи як на Росію. Американська й західньоевропейська преса прийняла вже термінологію „Совєт" замість „Рашія", але західня політична думка ще не змінилася. Чи це не чудо-диво, що така історична видатна постать, як Марґарет Тачер, відійшовши від влади, їде до Москви й перебуває там поверх тижня на розмовах з Ґорбачовим і його прибічниками? Про Україну насправді почали писати з приводу трагедії Чорнобиля. Газети подають вістки про Прибалтику і Кавказ, про демонстрації, на телевізійних екранах показують образки підсовєтської дійсности наче з часів середньовіччя або відсталої Африки, але державна політика все ще проросійська, навіть тоді, коли вона по суті сприяє зберіганню комунізму на велетенському просторі імперії.

Воно зміниться. Але це станеться тільки тоді, коли зміниться образ Східньої Европи. Коли розлетиться Компартія СССР, коли Кремль не зможе підписувати торговельних договорів з важністю на територію національних країн, коли народи теперішніх республік Союзу покажуть таку силу, якої не можна буде легковажити. Зміниться психологічна і реальна настанова західньоевропейських столиць і Вашінґтону. Може це не буде швидко, але прийде напевно.

Микола Бараболяк

ДУМКИ НАД ПОХОРОННИМ ВОГНИЩЕМ РАДЖІВА ҐАНДІ

Ледве чи кого із нас не порушила смерть у наслідок бомбового атентату найвидатнішого лідера Індії, колишнього її прем'єр-міністра — Раджіва Ганді. Він не з роду Магатми Ґанді, батька незалежної Індії, але внук Джавагарляль Неру, найближчого співробітника Магатми, син його доньки Індіри Ґанді, яка 15 років рядила Індією як її прем'єр-міністер. Всі вони дідо, мати і Раджів згинули як жертви атентатів. Чому така доля? Де причина?

Змаг до політичної незалежности і самовизначення етнічних, як теж расових і релігійних спільнот, запалює світ. Совєтський Союз, Юґославія, щоб вказати тільки на найбільш драстичні терени. Атентати в Індії — прояви цього ж тренду. Світ довідався тільки останніми роками дещо більше про самостійницькі настанови національностей СССР. Досі була тільки „Рашя". Нині вже окремо про Росію, та інші народи імперії. Як для багатьох „Рашя", так для нас і не тільки для нас — „Індія". У переважаючій опінії Індія — це монолітна держава індійців, в якій живуть теж меншости, але не з виразним індивідуальним обличчям, щоб можна їх уважати претендентами на самовизначення. В індійській конституції є вправді постанови про федеральний устрій, про „стейти", але це на папері. А це країна хоч 50 мов, з яких 15 формально визнані окремішними, а з релігійних вірувань, коли вкажемо попри індуїзм на мохамеданізм, сікхізм, буддизм, християнство, зароастріянізм, то досить, щоб зробити висновок, що так є досить причин до поляризму.

Третій із черги лідер Індії впав жертвою терористичної атаки. Джавагарляль Неру згинув із руки атентатчика за свої ліберальні настанови супроти мусулман, у результаті чого вони добились у 1971 році незалежности від Індії, зформувавши державу Банґлядеш. Індіру Ґанді, матір Раджіва, вбили її власні ґвардисти з племени сікхів Пенджабу, які теж програли боротьбу за незалежність їх землі. Раджів Ґанді, остання жертва терору відосередніх націоналістичних рухів у Індії, згинув від пластикової бомби, якою обвинула себе двадцятлітня жінка з національної групи Таміль. Цей народ заселює північну частину Срі Лянка (колишній Цейльон), і був при співдії Індії проти волі тамільців влучений до держави Срі Лянка. Їх живе теж багато в індійській провінції, Таміль Наду, на південносхідньому кінці Індії, і там у місті Сріперумбудур згинув Раджів на передвиборчому вічу. (Раджів, як лідер Конґресової партії, змагався за позицію прем'єміністра).

Нас уражає терор. Читав я нещодавно в нашій пресі відгук на останній атентат, де порівняно його з убивством Коновальця. Коновалець згинув із руки аґента опресора. Жінка, яка згинула разом із Раджівом зробила це на знак протесту проти опресії її народу індійцями; Раджів, хоч був без сумніву людина позитивна. Та в очах тамільців він репрезентант режиму насилля над ними, хоч нам не ставити його нарівні зі Сталіном, який відповідальний за смерть мільйонів нашого народу. Терор — жорстоке знаряддя досягнення політичних завдань, але, на жаль, поширене серед цих, які іншими засобами не можуть досягти мети. В випадку Раджіва — це намагання призабутих національних аспірацій звернути увагу на проблему, коли інші засоби не діють.

Останній атентат звертає увагу на дуже основне питання нинішньої міжнародної констеляції. Індія територіяльний, чи радше з уваги на число населення — гігант. У Індії 850,000.000 жителів. Китай має більше населення, але там діють засоби проти його росту. Індія дожене Китай на переломі сторіччя. Одна з провінцій Індії — Уттар Прадеш — має 125,000.000 населення. В Індії тричі тільки люда, що в СССР. Розчленування Совєтського Союзу у поході. Коли він і переживе кризу, то як більш свобідна спільнота народів, рас і вірувань. Індія була до 1947 року колонією Великобританії. Але нині виглядає, що ця, колись підколоніяльна держава, не має вирозуміння для аспірацій менших національних і релігійних спільнот та їх визвольних змагань. Раджів репрезентував досить ліберально наставлену Конґресову партію. Але нині змагається там про владу більш консервативна партія Бгаратія Яната. Коли б вона прийшла до влади, національне питання в Індії ще більш загострилось би, й атентати помножились би. Як показує історія, терор й атентат — єдина популярна зброя неіндійців в Індії за волю здавна. Зброя дуже первісна і примітивна, але коли взяти до уваги її більш софістиковані зразки, як метода застрашування цивільного населення нуклеарною чи біохемічною зброєю, то вона ще не найбільш жорстока...

Тому можна б зробити висновок: яким прикрим, нелюдським і жорстоким не був би той атентат на Р. Ґанді, його треба трактувати як епізод у поході народів й інших груп на шляху до самостійного буття проти волі власть імущих, де такі аспірації не находять зрозуміння і задоволення.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПІДНЕСІТЬ ЗАБОРОЛО ШОЛОМА!

В чесній боротьбі західні лицарі й руські вої перед двобоєм піднесли заборола своїх шоломів, щоб противник знав з ким зударитьcя в бою.

У сьогоднішньому світі цей лицарський звичай перевівся в первісній формі боротьби зброєю, але прийняв іншу сублімовану, переносну форму — з відкритим чолом стати до змагань із людьми протилежних, розбіжних поглядів. Але в багатьох випадках ці змагання, чи порахунки прийняли вигляд неетичної, боязливої анонімности.

З таким аморальним проявом мають до діла зокрема редакції газет і журналів, а то й приватні люди, здебільша ці, які виступають прилюдно. Замість висказати свою протилежну думку, опонент без підпису й адреси реаґує образливим листом.

Якщо хтось має погляд на дану проблему, чи не погоджується з поглядом противника, чи зауважить помилку, повинен висловити своє становище, непогодження чи спростування в гідній, пристойній формі поклавши свій підпис і подавши адресу. „Стріляння з-за плота" некорисно свідчить про авторів анонімних листів чи телефонів. Це доказ їхньої неетичности, боягузтва, браку цивільної відваги, безхарактерности.

Нещодавно з приводу незвичайної друкарсько-коректорської помилки редакція „Свободи" отримала анонімного, глумливого листа, підписаного „групою мешканців Квінсу". Цей лист свідчив, що писали його люди з освітою, але без цивільної відваги...

Я особисто отримав анонімного листа — пасквіль на всіх наших людей відомих і заслужених громадян у ділянках національно-політичній, культурно-освітній, навіть тих, які пролили кров у боротьбі за визволення батьківщини. Що більше, автор цього пасквіля подав адресу журналу „Наш Світ"...

Я отримав раніше теж подібного анонімного листа-пасквіля, що може послужити прикладом, як низько паде інколи мораль людини з особистих спонук.

Ось він: „Гурра, гурра, Бара-гурра!!! Я і писар і вчитель-просвітитель, само собі хвалу горлаю. Професор? — де, на якім університеті? Літературознавець — де наукові праці? Рецензент? — дві-три рецензії в суперлятивах на другорядних (авторів). Пластун — кожний може бути, а що для Пласту зробив? Член тут і там — заплатив вкладку. Ой, га! Дійсний член УВАН — ні! Дійсний член НТШ — ні! Ха!Ха!Ха! Автор двох книжечок у 80 літ! Ніякі котурни на світі не підвищать власного зросту!"

Лист, хоч плюгавий, свідчить, що писала його інтеліґентна людина. Але вона необачно зробила, що вкинула листа в місцевості, де живе її син...

Володимир Барагура
Вудгейвен, Н.Й.

Василь Верига

ПРАЦІ І. КОЛЯСКИ

I.

Особа Івана Коляски відома вже українській діяспорі так само як і в Україні, проте не зашкодить пригадати, що він народився 1915 року в Онтаріо, здобув аж три академічні ступені (бакалавреат в Саскачеванському, маґістерку в Торонтонському та бакалавреат з педагогії в Манітобському університеті). До 1963 року він був правовірним й активним членом української комуністичної організації Товариства Об'єднаних Українців Канадців (ТОУК) й за те в 1963 році воно рекомендувало його Комуністичній партії Канади, щоб та за згодою Комуністичної партії України вибрала його, як кандидата на дворічні курси в Києві, де він мав виправити українську мову і перейти курс провідництва. При тому слід підкреслити, що Коляска, як і багато інших комуністів в Північній Америці, був українським патріотом, який повірив комуністичній пропаґанді, що Україна це суверенна держава українського народу й тому віддано працював у рядах ТОУК.

—Коли ж відкрилася можливість подорожувати до і по Совєтському Союзі, багато українських комуністів з Канади, включно з деякими провідниками, розчарувалися в тому, що побачили на власні очі. Але вони ж матеріялісти і й бажання кожнорічно їздити безплатно до СССР та до сателітних країн, гостювати там, виявилося важливішим для них, ніж та несправедливість, яку вони бачили в Україні, бо вони від неї не терпіли. До них, як до визнавців матеріялістичної ідеології, матеріяльні користі промовили більше, ніж їхнє власне сумління.

Приїхавши до Києва, Коляску не післали, як це він сподівався, в Київський Державний Університет, але у Високу партійну школу вивчати марксизм-ленінізм. Перебуваючи в Києві, Коляска переконався наочно, як жахливо комуністична пропаґанда обманювала його і його земляків у Канаді, та взагалі в західньому світі, запевнюючи їх про щасливе й радісне життя в УССР, як розвивається українська мова та як уряд піклується українською культурою.

Але Коляска виявився людиною чесною не тільки зі собою, як цього вимагав В. Винниченко, але також і зі своїми земляками в Канаді. Він дбайливо збирав документи — докази про русифікацію України, про занепад української культури, про нищення історичних пам'яток українського народу, щоб якнайскорше довести в Совєтському; Союзі до злиття націй, створення одного совєтського народу з російською мовою і культурою, Іншими словами, зрусифікувати його й досягнути тої цілі, яку ще в 1775 році намітила цариця Катерина II.

Однак збирання такої документації не було легкою справою в „країні рад" з „найбільшою демократією" у світі, де за кожним кроком громадянина слідкують органи безпеки. У наслідок того, Коляска не зумів уникнути бистрого ока КҐБ і в серпні 1965 рокку його арештували, допитували й видалили поза межі СССР, як небажану людину.

Вернувшись до Канади, Коляска склав звіт перед Управою ТОУК. Для декількох головачів це не було новиною, але для деяких це було ревеляцією, яка викликала не абиякий для Комуністичної партії відгомін. Його остерігали, щоб він не поширював своїх вражень серед задурманених членів ТОУК, але Коляска цієї „приятельської" поради не послухав. До двох років появилася його перша книжка п. з. „Education in Soviet Ukraine" (Торонто, 1968), опрацьована ним на базі зібраних документів, якою він збентежив на тільки канадських комуністів-українців, але й інших національностей, які хотіли бачити в комунізмі розв'язку усіх національних та економічних питань. В тому ж самому часі появилася праця В. Чорновола „Лихо з розуму" в англійському перекладі п. з. „Chornovil papers" й обидві вони викликали позитивний відгук навіть на сторінках англомовних часописів Північної Америки.

Як можна було сподіватися, на Коляску посипалися громи з рядів його колишніх товаришів партії, а зокрема від лідера Петра Кравчука. Кравчук був дуже добре поінформований про дійсний стан в Україні, але він повчав, навпаки не то що не критикував, але вихвалював ту систему, бож йому давали без платні „путьовки" в Україну та в сателітні держави. Йому платили доволі щедро авторські гонорарі за його друковані в Канаді і в Україні пасквілі на українських „буржуазних націоналістів", за те, що вони говорили про терор в Україні, про страшний голод в 1932-33роках, про жахливі умовини в колгоспах та взагалі про безправ'я, яке практикувалося в „країні рад". За це він їх називав зрадниками й запроданцями, які злобно оплювгавлюють Совєтський Союз і УССР. Тепер він звернувся до більшевицького арсеналу лайки й паплюження й накинувся на Коляску, якого позбавили членства в ТОУК, де він хотів залишитися, щоб усвідомлювати своїх колишніх партійних товаришів.

В скорому часі „Education in Soviet Ukraine" появилася і в українському перекладі, а два роки пізніше появилася друком нова праця Коляски — спогади з перебування в Україні п. з. „Two years in Soviet Ukraine". При цьому Коляска переконався, що в Канаді не так то легко знайти видавця для англомовної книжки, яка критично розглядає Совєтський Союз, але його тверда постанова опублікувати свої праці — перемогла. Він документально показав англомовному читачеві правдивий образ Совєтського Союзу, про його політику „злиття націй" та взагалі політику Москви супроти союзних „суверенних республік, які вона перетворила у свої колонії.

Закінчення буде.

ПРО ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ КАНАДСЬКИХ УКРАЇНЦІВ У КНИЗІ ПРО ЗУАДК

У дописі „Українські американські коріння і стремління", поміщеній у „Свободі", ч. 84 з суботи 4-го травня, в підвалі, Любомир Луцюк стверджує, що у книзі про ЗУАДК „Брат братові" замовчується про допомогову акцію, що її вели канадські українці для жертв Другої світової війни. Це не є згідне з правдою.

У книзі „Брат братові" багато і точно написано про цю допомогову акцію канадських українців. Три розділи цієї книги, на сторінках 66-69 спеціяльно призначені цій акції канадських українців. У першому розділі подано про Фонд Допомоги Українців Канади з точною датою створення цієї організації та з заподанням збірної суми на допомогу. В другому розділі подано про порозуміння ЗУАДК і ФДУК, що було підписане під час 2-го Конґресу Українців Канади з участю о. Василя Кушніра, Володимира Коссара, о. С. Савчука і М. Дими від Канади і Луки Мишуги та Володимира Ґалана від ЗУАДК і подано точно тези цього порозуміння.

У третьому розділі сказано про Українське Центральне Допомогове Бюро в Лондоні і його діяльність, що у великій мірі продовжувала діяльність Союзу Українських Канадських Вояків, що заіснував був раніше і видавав свій бюлетень. Про цей Союз Українських Канадських Вояків говориться і в іншій частині книжки про ЗУАДК та на 60-ій сторінці подано навіть гасло цього союзу, що звучало: „Ми боремося за свободу й український народ. Нас єднає в цій організації канадська уніформа й українська кров"'.

Багато сказано у цій книзі про діяльність голови Українського Центрального Допомогового Бюра в Лондоні сотника Богдана Панчука, який був теж довший час представником ЗУАД-Комітету в Англії.

Виглядає, що Л. Луцюк не читав цієї книги про ЗУАДК, а відважився на гостру критику. Я особисто передав був примірник цієї книги сотникові Панчукові і він був вдоволений і книжкою, і її змістом.

Остап Тарнавський
Філядельфія, Па.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ЕСПАНІЇ Феліпе Ґонзалез поїхав в суботу, 8-го червня, до Совєтського Союзу. Він має в пляні зустрінутись з совєтським президентом-диктатором Міхаїлом Ґорбачовим і підписати з СССР договір про співпрацю, який передбачає також надання еспанським державним банком низьковідсоткових кредитів на суму 1.5 біл. дол. для відбудови совєтськоі економіки.

М. Мельник

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ РЕФОРМИ В СССР І УКРАЇНІ

I.

Починаючи з першою п'ятирічкою 1928 року економія СССР росла досить скоро. В тому часі Сталін провів експропріяцію селян і таким чином створив величезний надмір робітників. Совєтський Союз мав теж до розпорядимости великі природні багатства у формі вугілля, нафти, газу, залізної руди, родючих земель, та інших, як теж і технологічні досягнення Заходу. Таким чином економія могла рости навіть, коли продуктивність поодиноких підприємств була незвичайно низька в порівнянні з цього роду підприємствами у вільних економіях. Та в загальному можна цілком добре спекулювати, що коли б на території СССР була політична і економічна система вільних ринків, тоді сьогоднішня економія цієї території виглядала б так само як економії західнього світу.

У міжчасі за цілий протяг часу в СССР запроваджувались більш чи менш основні економічні реформи. В основному, їхньою ціллю було уподібнити функціонування поодиноких підприємств до підприємств економії вільних ринків, не заторкаючи всеобхоплюючого плянування. Разом з тим економія ставала більш скомплікованою, кошти видобування різних копалин ішли вгору і продуктивність підприємств зменшувалась.

Під оглядом технологічних нововведень, економія СССР чим далі тим більше залишалась позаду економій Заходу. Найкращим показником тут є закордонна торгівля СССР. У ніякій технологічно розвиненій ділянці — за виїмком зброї — СССР не міг конкурувати з виробами західніх підприємств.

Цей факт є незвичайно виразно підтверджений економічною ситуацією у Східній Німеччині. Перед 1989 роком національний дохід у цій країні був найвищий серед країн східнього бльоку. Цього роду дохід в СССР становив десь тільки 65 відс. доходу Східньої Німеччини. Не зважаючи на це, сьогодні економічна ситуація в Східній Німеччині є катастрофальна із приблизно 30-ти відс. безробітних, тому що її підприємства продукують товари, які не можуть конкурувати з товарами Західньої Німеччини.

Коли Ґорбачов прийшов до влади, економія СССР працювала як звичайно, та вона майже перестала рости. Виглядів на те, щоб дальші реформи існуючу економічну систему поправили, не було. В 1985 році Горбачов почав свою каденцію у традиційному стилі попередників. У жовтні 1985 року появився проєкт програми КС СССР, в якому можна було прочитати такі деклярації: „Видатне завоювання соціялізму — розв'язання національного питання..." і „Соціялізм у нашій країні переміг повністю і остаточно". Заголовок першої частини програми був „Перехід від капіталізму до соціялізму і комунізму — основний зміст нашої епохи". Ціла програма є виповнена цього роду фразеологією старих часів.

У березні 1986 року опубліковано постанову XXVII з'їзду КПСС із заголовком „Основні напрями економічного і соціялістичного розвитку СССР на 1986-1990 роки і на період до 2000 років". Там зроблено стандартну оцінку одинадцятої п'ятирічки 1981 — п'ятьох років, цебто трохи хвальби і трохи критики, і накреслено більш детальні пляни на 12-ту п'ятирічку 1986-90 років і більш загальні пляни на 13-ту та 14-ту п'ятирічки.

У липні 1987 року вийшов закон СССР про державне підприємство. Характеристика цього закону схоплена у вступі до нього. Там кажеться таке: „Цей закон... зміцнює державну... власність на засоби виробництва в промисловості, будівництві, агропромисловому комплексі та інших галузях, розширює можливості участі трудових колективів... в управлінні підприємствами... поглиблює централізовані засади в розв'язанні найважливіших завдань розвитку народного господарства як єдиного цілого, передбачає... використання повного господарського розрахунку і самофінансування... і розвиток самоврядування..."

Це значить, що плянування інвестицій, цін, кількости, якости і асортименту товарів і послуг мали залишитись в руках пляновика і держави. Основна зміна в цьому законі — це наголос на господарський розрахунок і самофінансування підприємств та збільшення їхньої автономії у господарських відносинах з іншими підприємствами. Крім цього, надвишка чистого доходу мала залишатись у підприємстві замість бути переданою державі. Можна ще додати, що на весну 1988 року прийнято статут колгоспу. Одначе так як і в інших актах і законах, ніяких натяків на перехід до економії вільних ринків у цьому статуті немає.

Це були останні спроби реформ, які мали б врятувати існуючу економічну систему. Та дуже скоро показалось, що ці спроби реформ врятувати цієї економічної системи не зможуть.

Основною причиною наглого занепаду економії СССР був значний поступ у демократизації суспільства. Наприклад, у березні 1987 року Президія Верховної Ради УССР зробила таку постанову: Виконавчі комітети Обласних Рад Народних Депутатів мали перевести порядком експерименту на території одного з районів вибори з більшою кількістю кандидатів.

Ця демократизація зламала дисципліну у величезної кількости підприємств, колгоспів і колхозів відносно виконання плянів продукції і постачання, і почався економічний хаос, а разом з тим і спад життєвого рівня в країні. Щойно тоді Горбачов та його дорадники прийшли до переконання, що ніякі реформи існуючої економічної системи не врятують. Тоді почали появлятись закони і постанови, які були першими кроками в напрямі переходу до вільного ринку.

Дальше буде.

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Зростає зацікавлення Пряшівщиною

Недавно Пряшівщину відвідав керівник ресорту зовнішніх справ уряду Української Народної Республіки в екзилі Володимир Жила із Тексасу в ЗСА. До Пряшева він прибув із Польщі, де його прийняли заступник міністра закордонних справ Антоні Куклінський, посол польського сойму Володимир Мокрий та ряд інших політичних діячів.

У Чехо-Словаччині проф. В. Жила хоче з'ясувати ставлення чехів та словаків до української державности та познайомитись з життям української національної меншости.

Гість із ЗСА зустрівся з членами катедри української мови та літератури філософського факультету в Пряшеві. Ґрунтовна і ділова розмова в нього була з головою Ради Союзу Русинів-Українців Чехо-Словаччини Миколою Гиряком, послом словацької національної Ради, його заступником Віктором Ковалем, завідуючим українським відділом словацького педагогічного видавництва Іваном Яцканином та директором української студії пряшівського радіомовлення Петром Мудриком. Побував він в Музеї Української Культури у Свиднику та у кількох українських селах. Із Пряшева він відправився у Братиславу та Прагу.

Одночасно з ним у Пряшеві побували редактор київського журналу „Образотворче Мистецтво" Микола Маричевський, поет Микола Сингаївський з Києва та літературознавець Василь Поп з Ужгороду. Останні двоє брали участь у 30-му Фестивалі драми і художнього слова ім. О. Духновича у Меджилабірцях.

Свою 14-денну подорож на Пряшівщині завершив секретар Українського Вільного Університету у Мюнхені В. Леник. На завершення своєї візити він виступив у пряшівському радіомовленні. Він говорив, в основному, про святкування 70-річчя заснування Українського Вільного Університету, яке розпочалося у Мюнхені, буде продовжуватися у Пряшеві і Празі та завершиться в жовтні науковою конференцією у Відні.

М. Мушинка

Дирекція
Українського Народного Дому Інк.
в Ню Йорку

повідомляє, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Уділовців
Українського Народного Дому

відбудуться

в суботу, 22-го червня 1991 р., о год. 5-ій по пол.
в приміщенні Українського Народного Дому
при 140-142 Друга авеню в НЮ ЙОРКУ

Тому, що багато Уділовців виїхали з Ню Йорку, змінили свої адреси і листи вислані на їх старі адреси повертаються, просимо свої нові адреси подати до Дирекції Українського Народного Дому на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL HOME INC.
140-142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Мистецтво і...

(Закінчення зі стор. 1)

мистецтвознавства. Соціялістичний реалізм був найвищим досягненням українського мистецтва у XX столітті. Відновлення правди — каже д-р Д. Степовик — повернення до джерел, відмивання мистецтвознавства від бруду, яке на ньому наліпилося буде схоже на очищення Авгійових стаєнь. Але без цього нам не зробити українського мистецтва, не надати йому бодай елементарного престижу. Цілий материк нашої мистецької культури — творчіть у діяспорі був відрізаний від культури України.

Ми з приємністю слухаємо слів нашого мистецтвознавця, бо нам тут в діяспорі часто видається, що деякі гості з України вважають нас за культурних дилетантів, яких вистачить наситити гопаком і народною піснею. І тому ставимо йому безпосереднє питання, як він думав про нас і з якими враженнями вертається тепер після довшого перебування тут серед нас.

— Я мушу признати, — відповідає по хвилині призадуми д-р Д. Степовик, — що справді кожний з нас з України думав, що тут ви всі є на дуже низькому культурному рівні, а до того досі пхалося їхати до вас всяке, що бажало лише долярів. Але тепер, коли більше відвідує Америку інтелектуалів, ми бачимо, що це була колосальна помилка оцінювати вас на етнографічному рівні. Щоб ми нашу помилку побачили, треба однак побувати тут довше, а не десять днів чи три тижні.

— Добре, що ви мали нагоду в цьому переконатися, а які ваші загальні враження що їх заберете зі собою в Україну, про українців в Північній Америці?

— В Канаді я вже побував у 1989 році, коли викладав в університеті в Едмонтоні, але в ЗСА я тепер вперше. Американсько-українська громада має своєрідності, їх ціхує велика жертвенність і колосальне бажання допомагати нам, хто чим може. А такого патріотизму, як тут я не бачив навіть в Україні і це виповняє мене оптимізмом.

Чи не дивне воно, що тепер провідниками політичного життя України є поети?

— Це не шкодить, у нас політики були майже завжди романтичні. Біда лише в тому, що зараз у нас немає загально національного лідера, немає свого Валенси, чи Аденауера, але я вірю, що вони будуть. Ось бачите декларація про суверенітет об'єднала українців і показалося, що погляди у всіх майже ідентичні. А це вже великий крок вперед. Коли будемо мати три мільйони свідомих українців, то нам вистачить, щоб виховати еліту політичну, фахову, дипломатичну і, розуміється, культурну.

— Виглядає, що ви докторе, не лише мистецтвознавець, але й цікавитеся політикою.

— Я був і є стихійним політиком і маю свій погляд на політичні процеси. Ось, наприклад, в мене є плян, як українізувати нашу батьківщину. На мою гадку треба доконче розпочинати від дитячих садочків і від вищих шкіл. Досі українська дитина чула у садочку лише російську мову. Час, щоб вона чула українську. А це зреалізувати дуже просто — треба лише на педагогічний факультет приймати тепер українських дівчат з наших сіль, але вищі школи мусять перейти дійсно на українську мову.

— Таж закон в цій справі перейшов — чи на практиці його не виконують?

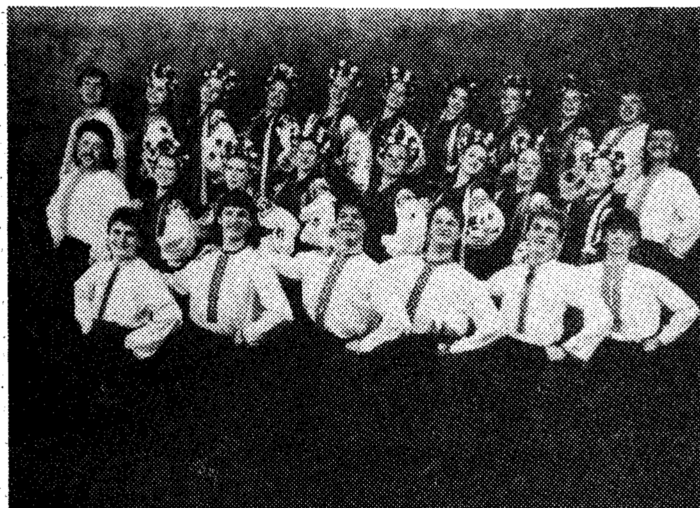
— Не вистачить переголосування закону. Треба щоб наш уряд вимагав на практиці його переведення в життя. Верховна Рада України мусить взяти у свої руки усі засоби масової інформації і в цей спосіб впливати на населення. Ви ж тут на Заході добре знаєте, яке значіння має преса і телебачення, як зоровою системою можна вплинути на людей. Але в тій цілі ці засоби мусять вийти з рук партократів. Коли б демократичний бльок мав під своєю опікою телебачення, можна б дуже багато перевести в життя.

— Ви, бачимо, маєте велике зрозуміння для засобів масової інформації, хоча здавалося б, що мистецтвознавство не має з ними багато зв'язку.

— Не забувайте, що я працював журналістом шість років та закінчив факультет журналістики Київського Державного Університету. Тому я добре знаю значення та вплив засобів інформації на цілий нарід. А зв'язок політики з мистецтвом тепер мусить бути і завжди був. Доля культури народу є найважливіша, а вона залежна від політичних чинників, в першу чергу — мови. А втім, кожна нація має обличчя в мистецтві, то й ми маємо наше осібне українське обличчя від давен-давна і це я добре знаю. Тому так болію над тим збідненням нашого мистецтва, яке саме через політичні обставини таке тепер стало чітке, коли можемо про це голосно говорити і подавати факти. Сьогодні, як я вам казав на початку, нам треба працювати над приверненням престижу нашої мистецької культури, яка стоїть ще гірше як літературознавство. Але я оптиміст і вірю, що вже сьогодні в цю науку приходять молоді сили, які поступово перенесуть наше мистецтвознавство від прірви занепаду у більш надійне місце і дадуть поштовх до його розвитку.

Цим оптимістичним акордом закінчує д-р Д. Степовик розмову, а ми надіємося, що він тепер, вернувшись в Україну, своїм знанням і **мистецтва,** і політичного життя поведе молодих адептів **мистецтвознавства правильним шляхом.**

Ансамбль „Сопілка" виступить в програмі Українського Фестивалю

Вперше в своїй славній історії виступить в головній програмі Українського Фестивалю в Ґарден Артс Центрі в Голмдел, Н. Дж., 15-го червня ц. р., відомий ансамбль „Сопілка" Цей кольоритний, динамічний і енерґійний ансамбль являється одним з найкращих в Канаді. Він відомий на цьому континенті, від океану до океану. „Сопілку" ентузіястично приймали десятки тисяч на таких славних фестивалях і музичних центрах, як: Дофин, Манітоба, Піч Фестиваль в Пентінктон, Британська Колюмбія, ЕКСПО 86 у Ванкувері, Британська Колюмбія, Сан Дієґо, Каліфорнія. Ансамбль „Сопілка" виступав перед трьома прем'єр-міністрами Канади, як теж перед королевою Єлисаветою II і принцом Пилипом. І врешті „Сопілкою" зможуть насолоджуватися учасники головної програми Українського Фестивалю в Артс Центрі, на який „Сопілка" підготовляє особливо цікаву програму.

Екзекутива УАКР...

(Закінчення зі стор. 1)

Євген Стахів ствердив, що доповіді на симпозіюмі **були** на високому рівні, що амбасадор СССР Г. Удовенко говорив коротко, але дуже змістовно та що ми могли мати далеко більше репрезентантів дипломатичного світу, якщо б труднощі і застереження зі сторони УККА не стояли на перешкоді.

Він порушив теж справу зустрічі між польсько-українською сторонами, яка, на його думку, не була достатньо підготована і тому вийшла слабо .Він згадав теж, що на зустрічі з **Вячеславом** Чорноволом і Ярославом Кендзьором порушено справу червоно-чорних прапорів. Вони висловилися проти вживання таких головно на національних імпрезах, вважаючи, що перекидування екстремістичних ідей в Україну є рішучо шкідливе. Вони уважають, що держати зв'язки треба не тільки з українськими партіями, але обставини вимагають потребу теж говорити з КҐБ, міліцією і армією. Однак це зовсін не міняє настанови і напрямних до осягнення нашої цілі — самостійности нашого народу. Говорилося теж про Леоніда Кравчука і його поїздку по західніх областях України. Коли повернувся до Києва і висловив свої спостереження, заявив, що люди в західніх областях не питали його чи буде подостатком м'яса, хліба і інших товарів, але на кожному кроці питали коли буде вільна Україна. Про засідання Секретаріяту СКВУ в Торонто, на якому він був присутній 3-5-го травня 1991 року, заявив, що СКВУ на загал має перестарілі програми, які не достосовуються до нових подій в Україні. Він теж запропонував на форумі СКВУ відмітити річницю Бабиного Яру і згадати всі жертви, які там загинули, не тільки жидів, але членів обидвох ОУН і інші жертви, яких замордували німці і НКВД.

Кореспонденційний секретар і пресовий референт д-р Роман Барановський, подав що зредаґовано чергове число „Бюлетеня" Екзекутиви УАКРади (ч. 2/27) і репортаж про з'їзд Крайової Ради, який появився у „Свободі" з 23-го квітня 1991 року і в „Нашому Голосі" ч. 4 за 1991 рік, на сторінках „Українських Вістей" ч. 20 з 19-го травня.

Голова У. Дячук подякувала Р. Данилюкові, д-р Юрієві Солтисові і Володимирові Процикові за їх працю у підготові і проведенні симпозіюму і маніфестації у Вашінґтоні, а д-р Р. Барановському за підготову нового числа „Бюлетеня" Екзекутиви .Вона вповні згідна із звітами д-ра Б. Шебунчака і Є. Стахова про відбуте засідання Секретаріяту СКВУ і ствердила, що бюджет і фінансова сторінка там не дописує. Треба перевести там докорінні зміни. Чи це вдасться, покаже майбутнє. СКВУ підвищив суму фінансових зобов'язань УАКРади з 72,500 **дол. до 75,000 дол. Відносно** допомоги Україні треба бути обережним кому її давати, а якщо давати треба бути певним, що вона дійде на бажану ціль. На запит відносно коштів Міжнародного трибуналу, то Контрольна комісія СКВУ ще не перевірила витрат і не мала доказів скільки вплинуло пожертв на ту ціль.

Відносно 3-ої Конвенції УАКРади, яка запляноване на травень 1993 року, рішено найперше устійнити місце, де вона мала б відбутися. Пропоновано Дітройт, Союзівку, Нюарк і Бавнд Брук. В дискусії вирішено, що найбільш пригожою була б Союзівка. Голова У. Дячук перевірить календар і на слідуючому засіданні Екзекутиви буде прийняте остаточне рішення.

Відносно приїзду до ЗСА Митрополита Володимира Стернюка зі Львова, рішено, щоб УАКРаду репрезентували на зустрічі з Митрополитом Р. Данилюк і д-р Ю. Солтис.

Чергове засідання Екзекутиви заплановано відбути 13-го липня на Союзівці о год. 11-ій ранку.

Відтак д-р Р. Барановський зложив в імені всіх присутніх співчуття голові У. Дячук з приводу втрати її мами.

ЧЛЕНСЬКІ ДЕРЖАВИ Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), які щойно відбули дводенні наради в Копенгаґені, звернулись до колишніх сателітних країн Східньої Европи, які ще донедавна були членами Варшавського Пакту із закликом розширити свою політику і військову співпрацю з НАТО. На їхню думку треба започаткувати ширшу дискусію про справи безпеки теперішніх кордонів Східньої Европи, співпрацю в ділянках технологічної науки й екології і обмін представниками, зокрема науковцями, журналістами тощо. В заяві НАТО говориться про потребу розширення „конструктивного партнерства" зі Сходом і створення свобідної неподільної Европи. Державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер, виступаючи на нарадах заявив, що країни вільного світу дійсно хочуть допомогти звільненій Східній Европі **інтерґруватись у політичне, економічне, культурне й інше життя Европи.**

Діяльність українського клюбу старших громадян в Аделайд

Коли понад сорок років тому наші перші поселенці починали загосподаровуватися в цій далекій країні, помимо всіх особистих турбот, не занедбували своїх українських громадських обов'язків та творили ланки орґанізаційного життя. Найголовнішим досягненням того часу було створення Української Громади Південної Австралії, яка була тут першою громадою — гордістю наших піонерів -основоположників.

І здалося так, що згодом, коли ці громадяни дочекалися своєї чесно заслуженої емеритури, їхній піонерський запал не погас, і вони знову створили перший в Австралії — Український Клюб Старших Громадян. За їхнім прикладом базуючись на їхньому правильнику і практиці почали творити такі „клюби" по інших стейтах Австралії.

В Клюбі, відданими „батьками" якого є д-р Іван Ващишин та його дружина Галина Ващишин, окрім щотижневих зустрічей кожної середи, організовуються часті прогульки в мальовничі чи цікаві місцевості Південної Австралії та інших стейтів, а також традиційно-національні відзначення — концерти і інші імпрези розвагово-культурного характеру.

Клюб має свій окремий жіночий хор „Калина" під кермою диригентки Ірини Галик, яка рівнож заопікується підготовкою театральних сценок і імпрез. Одним з найкращих мистецьких виступів хору „Калина" і драматичних сил був виступ на концерті в День Матері. Ця гарна імпреза відбулася в переповненій залі Народного Дому в неділю, 19-го травня, під назвою „День Матері і Бабуні на весело", дохід з якої був призначений на Фонд Допомоги Україні.

Програма концерту, в якій чільне місце належало хору „Калина", була вміло мережана театральними та гумористичними виступами, що творило яскраву емоційну мозаїку і втримувало глядачів в постійному напруженні. Особливо тепло були прийняті присутніми народні пісні під фортепіяновим супроводом сестри Кикилії, ЧСВВ, а також пісні „Ми друзі золотого віку", „Чорнобривці" і „Біла хата", „Посилала мене мати" та „Чом ти не прийшов", „Сиджу я край віконця" та „Місяць і зіроньки".

Заповідачами та конферансьє концерту були Степан Кушнір та весела Ліля Онопко. В її гумористичний репертуар входили „Жінки-водії автом", „Супер Бабця", та інші дотепні гуморески. Майстерно виконали сценку „Ось і таке буває" подружжя Ірина та Василь Галики.

Дуже вдалою була гумористична сценка „Кличуть мене стара відьма", яку цікаво передали Марія Муляр та Степан Кушнір.

Жіночий квартет під акомпаньямент Євгена Майбороди, акордеон, Василя Ґорґули, гітара, гарно виконав „Чого, козаче сумний ходиш" та „За нашов стодолов".

Приємною несподіванкою був виступ драматичного гуртка СУМ-у під режисурою М. Потежного, в складі Оксани Кунцевич, Олі Гирич та Богдана Ґомулки, які вміло зіграли сценку „Старий кавалер", що свідчить про сценічні здібності виконавців та хист режисера.

Власний вірш „На День Матері" прочитав Степан Мисак. Велику програму хор „Калина" закінчив піснями „Ой підемо жінко", „Казав мені милий" та „Ой та й Дунай".

Голова Клюбу д-р Іван Ващишин зі зворушенням подякував виконавцям програми та вручив керівникам гуртків і окремим виконавцям букети квітів і дарунки.

Д-р Святополк Шумський

ПОДЯКА

В першу річницю несподіваної смерти
нашого дорогого
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДА і БРАТА

бл. п.

Антона Рудавського

родина сердечно дякує за церковні відправи, щирі вислови співчуття та щедрі пожертви, які були своєчасно вислані на заповіджені цілі.

В глибокому смутку родина в ЗСА і за океаном.

ТАТІЯНА БАЧИНСЬКА-РУДАВСЬКА — дружина

РІВНО ПЕРЕД ДЕСЯТИ РОКАМИ,
11-го червня 1981 року
відійшов від нас після важких терпінь
наш найдорожчий

сл. п.

д-р Микола Кузьмович

ЛІКАР І ЛЮБИТЕЛЬ МИСТЕЦТВА

Просимо усіх, хто ще Його не забув, згадати добрим словом.

Дружина — ОЛЬГА
Діти — ХРИСТЯ і ЮРКО з родинами

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

відбудуться

в церкві св. Родини в Бабилоні
і на українському православному цвинтарі
св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ НЕНАДІЙНОГО
ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого дорого
МУЖА, БРАТА, ВУЙКА І ШВАҐРА

бл. п.

Мирона Володимира
Івашка

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

27-го червня 1991 р. в церкві Успення Пречистої
Діви Марії в Маямі, Фльорида;
в церкві св. Йосафата, Воррен, Миш.;
в церкві свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

Родину і друзів прошу про молитви.

Дружина АННА

В Трентоні обрано Управу Фонду

Трентон, Н. Дж. — Тут у середу увечері, 29-го травня, в домівці Українського Культурного Центру, відбулися громадські збори для остаточного оформлення Комітету Фонду Допомоги Україні.

Присутні вибрали таку Управу: Наталка Посіва, голова, Іван Гафткович, секретар, Орест Сеник, фінансовий референт, Михайло Мартиненко, Мирослав Кіржецький, Михайло Бойцун; Контрольна комісія: Григорій Посіва, д-р Теодозій Сендзік, Емілія Панасюк. Звіт про зібрані дочасно фонди буде подано незабаром.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ СЕНАТСЬКА комісія схвалила законопроєкт на 21 біл. дол. державних видатків на поліпшення засобів масової транспортації впродовж натупних п'ятьох років. Це рішення Комісії банково-мешканевої та міських справ було одноголосне та буде частиною сенатського законопроєкту про суходільну транспорацію, що його мають незабаром розглядати в Сенаті. Цей законопроєкт пропонує 89 біл. дол. на автостради, а також дасть право поодиноким стейтам вживати ці фонди на потреби масової транспортації.

Вісті з Оттави

Канадське Товариство Прихильників Руху в Оттаві при співучасті українських шкіл, Пласту і Семінарії св. Духа, влаштувало „голодний обід" для відзначення п'ятої річниці чорнобильської трагедії. Обід відбувся 28-го квітня в приміщенні українського православного собору.

В програмі „голодного обіду" була інсценізація чорнобильської катастрофи у виконанні дітей українських шкіл. Оттавська українська громада численно прибула на цей обід і зложила щедрі датки на фонд, який буде пересланий на допомогу жертвам чорнобильської катастрофи.

Відділ сучасних мов і літератур Оттавського університету, при співпраці факультету мистецтв і канадських державних інституцій, зорганізував „Міжнародний симпозіюм слов'янської драми, під гаслом питання новаторства", який відбувся в університетському приміщенні в днях 2-го–4-го травня. На цьому симпозіюмі виступали науковці і спеціялісти слов'янської драми з багатьох країн Европи і Північної Америки. Український компонент цього симпозіюму складався з канадських професорів, а саме: Романа Веретельника, Ірини Макарик, Ярослава Розумного, як також Лариси Онишкевич з ЗСА і визначних гостей з України — Ліни Костенко і Леся Танюка.

В четвер, 2-го травня, проф. Роман Веретельник, предсідник дополудневої української сесії, прочитав доповідь професора Богдана Будуровича на тему „Історичність драми Івана Франка „Сон Князя Святослава". Другий доповідач, проф. Ервін Ведель з реґенсбурзького університету в Німеччині, говорив про сучасну українську драму — новаторські поняття і схеми в драматичному мистецтві Лесі Українки. Лесь Танюк, відомий режисер-поет і член президії Верховної Ради України, свою доповідь присвятив аналізі української „пророчої" п'єси „Касандра" Лесі Українки, „Нарадного Малахія" Миколи Куліша і „Пророчих" Володимира Винниченка.

Наступним доповідачем була проф. Лариса Онишкевич. Вона говорила про майстерність і модернізм Миколи Куліша та Ігоря Костецького.

Накінець проф. Ярослав Розумний з університету Манітоби говорив про кінематографічні елементи в поетичних драмах Ліни Костенко. Шановна поетеса була присутня на всіх доповідях української сесії.

В п'ятницю увечорі був спеціяльний форум авторів-драматургів, на якому виступали: Зоран Божевіч — серб, Ліна Костенко — українка і Тадеуш Рожевіч — поляк.

Темою виступу Ліни Костенко була „Історична патогенеза української драми". Виступи Леся Танюка на пополудневій сесії в четвер і Ліни Костенко в п'ятницю відзначалися високим академічним рівнем, віддзеркалювали глибоке знання предмету і ерудицію доповідачів. Ліна Костенко дала особливо палкий і зворушливий перегляд трагічної історії української драми, яка розвивалась в жахливих умовах за царського панування в XIX-му столітті і початках XX-го та під час комуністичної диктатури, коли найкращі сили українського народу, письменники, поети, драматурги і режисери, були брутально винищені. З тих причин на думку доповідачки, українська драма не змогла дати вартісних новаторських елементів світовому театральному мистецтву.

Якщо йде про майбутнє, то Ліна Костенко передбачає кращу долю для української драми, адже, поперше, талантів не бракує, подруге, є надія на те, наші письменники, поети і режисери в майбутньому перестануть займатися політикою, а повернуться до творення літератури і театрального мистецтва.

Степан Яворський

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

СК СУМ „Крилаті" Йонкерс — „Атлантік Старс" — 4:1

Продовжуються розгривки за чемпіонат „Істерн Дистрикт Сакер Ліґ" Ню Йорку. В неділю, 5-го травня, відбулися календарні ігри клюбів першої дивізії, серед яких виступає дружина СК СУМ „Крилаті". У звітовій зустрічі з „Атлантік Старс" наші футболісти мали ініціятиву, завдяки якій перемогли високим вислідом 4:1. Завдяки здобутим двом точкам футболісти „Крилатих" вийшли на третю щаблю в показнику табелі I дивізії і тепер мають можливість закінчити сезон в першій чоловій трійці, в якій лідерами є клюби „Кавалірс" і Йонкерс Портуґіз.

В той час, як наша перша дружина радує своїх симпатиків гарними перемогами, молодші футболісти „Крилатих", що змагаються в II дивізії, досі зазнали 16 поразок і займають у табелі останнє місце.

Провідником СК СУМ „Крилаті" при місцевому осередку в Йонкерсі є Роман Глушко.

УСВТ „Ч. Січ" — Воллінґтон „Краковія" 2:2

У черґових змаганнях за першенство півпрофесійної дивізії Ґарден Стейт Ліґи Ню Джерзі, що відбулися в неділю, 12-го травня, „Ч. Січ", вдруге за порядком, закінчила ремісовим вислідом, цим разом 2:2. Якщо йдеться про перебіг цих змагань, то, мабуть, через надмірну спеку гра проходила в досить повільному темпі і майже рівнорядна, в якій „Січовики" двократно вели 1:0 і пізніше 2:1 і все таки не зуміли добитися перемоги, хоч були дуже близько від неї. Ведення 1:0 для „Ч. Січі" здобув Альфонсо з подачі П. Паливоди в 25-ій хвилині. Ще до перерви наші футболісти створили можливості подвоїти рахунок, але вислід залишився незмінний. Після відпочинку польські футболісти дещо додали темпу, завдяки якому в 56-ій хвилині вирівняли вислід 1:1. В 67-ій хвилині наші футболісти провели черґову контратаку, в якій Ільюо з гарної акції Осовського підніс вислід до 2:1. Після цього ґоля гості дещо знітилися і виглядало, що „Січовики" здобудуть обидві точки. Одначе рутиновані суперечки зуміли в останніх хвилинах (до кінця залишилося тільки три хвилини) зреалізували останню атаку, з якої здобули вирівняння 2:2 і цим самим врятували одну точку.

Склад „Ч. Січі" в цих змаганнях: Хамуляк, Т. Науменко, В. Науменко, М. Ільюо, П. Паливода, А. Коворотний, М. Осовський, Ф. Алфонсо, М. Варянка, С. Даник, М. Прайс, М. Торій. Провідник і тренер Михайло Паливода. Через контузії й інші перешкоди не змогли взяти участи в грі Іван Паливода, Олесь Василак і Микола Дворський.

Відбиванкові дружини „Ч. Січі" закінчили сезон

Після закінчення сезону чоловічою дружиною „Ч. Січі" в неділю, 12-го травня ц. р., закінчила свої розгривки жіноча дружина в турнірі „А" клясових клюбів за першенство відбиванкового району „Ґарден-Емпаєр". Згідно з новими правилами, змагання проходили в кількох підгрупах по чотири дружини в кожній, після чого переможці продовжували змагатися за вхід до фіналу. Зазнавши поразок у своїй підгрупі з клюбами Довнстейт, Н. Й., 16:15, 13:15, 9:15, „Сейвсетс" ВК — 13:15, 10:15, 12:15 і Персиппені — 6:15, 7:15, 16:14, наша дружина не закваліфікувалася до дальших ігор. В складі виступали: Аня Тершаковець, Ал. Тершаковець, Л. Трала, С. Келі, С. Лопатовська, О. Лотоцька, Е. Андерсон. Провідниця Аня Тершаковець.

(от)

Закінчили сезон відбиванкарі УСК Ню Йорк

Досить активно провели сезон відбиванкарі УСК. Вони взяли участь в ряді офіційних турнірів ЮСВБА в клясі „ББ" відбиванкового району „Ґарден-Емпаєр". Поруч дружин УСВТ „Чорноморська Січ", відбиванкова дружина УСК гідно репрезентувала українське ім'я в цій ділянці спорту між американськими клюбами. В кількох турнірах наші відбиванкарі дійшли до півфіналів, один виграли. Останнім у цьогорічному сезоні ЮСВБА був кваліфікаційний турнір за вхід до фіналів за першенство району „Ґарден-Емпаєр", який відбувся в спортових залях Форт Дікс, в Ню Джерзі. В першій грі своєї підгрупи наші відбиванкарі перемогли клюб „Таконік" вислідом 15:9, 15:9, 15:4, але зазнавши поразки в черґових зустрічах з клюбами „Сансет Кіллерс" 12:15, 12:15, 11:15 і „Сламмерс" ВК 8:15, 9:15, 15:6, усківці відпали від дальших ігор.

Крім виступів у турнірах ЮСВБА, наша дружина була учасником теж українських турнірів СК СУМ „Крилатих" і УСЦАК. Протягом сезону в складі дружини під проводом І. Пришляка виступали: Іван Качор, Маркіян Соневицький, Орест Шуль, Микола Зельонка, Іван Коцьолек, Михайло Томашевський, Марко Іваськів, Теодор Ковалик, Юрій Микитин.

З признанням згадуємо цих наших відбиванкарів, що, як вже згадано, поруч жіночої і чоловічої дружин „Ч. Січі" прославляють українське ім'я через спорт. І тому прикро стає, коли при цьому згадуємо, що цілий ряд українських відбиванкарів в районі „Ґарден-Емпаєр", замість підсилити ці дружини, чи навіть створити при одному з наших спортових осередків дружину вищої кляси, потопають в чужому морі, здобувають успіхи чужим клюбам. Тим більше прикро і сумно, особливо тепер, коли в Україні ведеться велика й завзята боротьба за спортовий суверенітет, за право України вийти самостійно на світову спортову арену. В цій боротьбі через існуючі українські осередки в ЗСА і Канаді зобов'язані сприяти усі наші активні спортовці. Очевидно, службою чужим клюбам в совєтській імперії чи в діяспорі належного права й успіху український спорт не осягне...

„Майбутнє України — і в руках спортсменів", — сказав недавно в одному із своїх інтерв'ю в Києві член Президії Верховної Ради України, академік Академії наук України, голова Комісії Верховної Ради України з питань науки та освіти, голова Народної ради Ігор Юхновський. Пояснюючи сказане, Юхновський закінчив свою думку такими словами: „Їм (тобто спортсменам) не треба для цього чогось надлюдського: просто любити свій край і в ім'я його бути гордим, сильним, могутнім та на аренах світу здобувати перемоги на честь Батьківщини. Патріотизм спортсменів долучатиметься до патріотизму письменників, робітників, селян тощо. І якщо спортсмени вискочать з тої ланки, то ланцюг народного патріотизму буде далеко неповний, а країна — менш могутньою..."

Ці золоті думки академіка Юхновського, найбільш респектованого науково-політичного діяча в Україні, у великій мірі відносяться теж до українських спортовців в діяспорі, які повинні служити для наших друзів в Україні добрим і світлим прикладом.

(от)

Київське „Динамо" відбудовує собор

Згідно з рішенням Проводу ФК „Динамо" Київ, цей славний клюб виділив кошти на відбудову золотоверхого Михайлівського собору, що його зруйнували московські окупанти перед Другою світовою війною. Відновлений храм належатиме Українській Автокефальній Православній Церкві. Патріярх усієї України Мстислав зустрівся з представниками клюбу в приміщенні Спілки письменників України. Президент ФК „Динамо" В. Безверхий розповів Владиці Мстиславові про діяльність клюбу, про участь у відродженні української духовости. В. Безверхий, тренер М. Коман, футболісти В. Мороз і С. Беца подарували Владиці Мстиславові м'яч з автографами футболістів. „Це для мене найдорожчий подарунок, — сказав Патріярх усієї України Мстислав. — Адже я — старий футболіст. Ще до революції, навчаючись у Першій полтавській гімназії, грав у збірній міста. Їздив на матчі до Гадяча, Ромен, Лубен. Траплялося, навіть на шкоду навчанню, за що добряче діставалося від батьків. Потім, на жаль, під час одного з матчів мені зламали ногу й довелося перекваліфіковуватись на суддю. Отож, я до футболу не тільки душею, а й тілом вріс і дуже тішуся цією зустріччю".

„СГ"